

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

ОСВІТНЬО – ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА

«БОГОСЛОВ'Я»

**Першого рівня вищої освіти
за спеціальністю № 041 Богослов'я
галузі знань № 04 Богослов'я
Кваліфікація: бакалавр богослов'я**

ЗАТВЕРДЖЕНО ВЧЕНОЮ РАДОЮ

Ректор

Голова Вченої ради

Роман ПЕТРИШИН

(протокол № 4 від "24" квітня 2023 р.)

Освітня програма вводиться в дію з 01.09.2023 р.

Ректор

Роман ПЕТРИШИН

(наказ № 149 від "25" квітня 2023 р.)

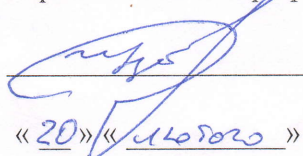
**Чернівці
2023 р.**

ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ
змін до освітньо-професійної програми
«Богослов'я»

«РОЗРОБЛЕНО»

Робочою групою кафедри
філософії та культурології
Чернівецького національного університету
імені Юрія Федьковича

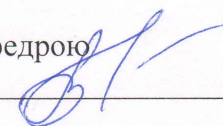
Керівник робочої групи -
Гарант освітньо-професійної програми

 Микола ЩЕРБАНЬ
«20» «лютого» 2023 року

«УХВАЛЕНО»

На засіданні кафедри
філософії та культурології
Чернівецького національного університету
імені Юрія Федьковича

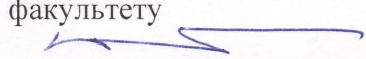
Протокол № 7
від «21» «лютого» 2023 року

Зав. кафедрою **Ольга РУПТАШ**

«СХВАЛЕНО»

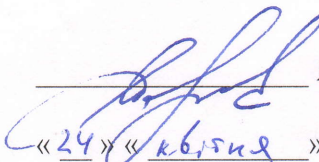
Вченою радою філологічного факультету
Чернівецького національного університету
імені Юрія Федьковича

Протокол № 7
від «29» «березня» 2023 року

Голова Вченої ради філологічного
факультету
 Борис БУНЧУК

«ПОГОДЖЕНО»

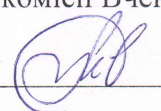
Начальник навчального відділу
Чернівецького національного університету
імені Юрія Федьковича

 Ярослав ГАРАБАЖІВ
«24» «квітня» 2023 року

«РЕКОМЕНДОВАНО»

Науково-методичною комісією Вченої ради
Чернівецького національного університету
імені Юрія Федьковича

Протокол № 4
від «24» «квітня» 2023 року

Голова комісії Вченої ради
 Ольга МАРТИНЮК

ПЕРЕДМОВА

Освітньо-професійна програма є нормативним документом, що регламентує вимоги (організаційні, нормативні, навчально-методичні, кваліфікаційні, компетентнісні тощо) у процесі підготовки фахівців першого (бакалаврського) рівня вищої освіти в галузі знань 04 – богослов'я за спеціальністю 041 – богослов'я.

Розроблено проектною групою філологічного факультету Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича у складі:

Прізвище, ім'я, по батькові керівника та членів проектної групи	Найменування посади, місце роботи	Найменування закладу, який закінчив викладач, рік закінчення, спеціальність, кваліфікація згідно з документом про вищу освіту*	Науковий ступінь, шифр і найменування наукової спеціальності, тема дисертації, вчене звання, за якою кафедрою спеціальністю) присвоєно	Стаж науково-педагогічно ї та/або наукової роботи	Інформація про наукову діяльність (основні публікації за напрямом, науково-дослідній роботі, участь у конференціях і семінарах, робота з аспірантами та докторантами, керівництво науковою роботою студентів)	Відомості про підвищення кваліфікації викладача (найменування закладу, вид документа, тема, дата видачі)
Керівник проектної групи						
Щербань Микола Володимирович	доцент кафедри філософії та культурології Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича	Київська духовна семінарія, 1999 р. магістр богослов'я, Чернівецький національний університет ім. Юрія Федьковича, 2006 р. Релігієзнавство, релігієзнавець, викладач філософсько-релігієзнавчих дисциплін	кандидат наук з богослов'я (041 – Богослов'я, «Церковна політика радянського уряду в Україні в 1917-1939 роках»), кандидат історичних наук (09.00.11 – Релігієзнавство, «Відносини радянської влади і Російської Православної Церкви в Україні в контексті формування тоталітарного режиму (1917-1930 рр.)», доцент кафедри церковної історії КПБА УПЦ КП	19	Патрологія: навч. посібник. - Ч.1. - Період мужів апостольських / прот. М. Щербань. - Чернівці: Чернівецький нац. ун-т, 2010. - 112 с. Патрологія: навч. посібник в 2-ох ч. - Ч. 2-га.: Період християнських апологетів II століття та боротьби християнської Церкви з гностицизмом / протоієрей Микола Щербань. - Чернівці: Чернівецький нац. ун-т, 2011. - 200 с. Історія Помісних Православних Церков: навчально-методичні рекомендації. – Ч. 1 – Диптихальні Церкви / укл.: доц. прот. М. Щербань, прот. М. Марусяк, свящ. М. Лагодич. – Чернівці: Чернівецький нац. ун-т, 2009. – 112 с. Щербань М. Роль Церкви у процесі формування та розбудови громадянського суспільства в Україні //	Volos academy for theological studies (Греція), сертифікат, тема: «Східна Православна Церква та сучасна православна теологія», 15.07.2019 р.

					<p>Релігія і соціум. Часопис. - Чернівці: Рута, 2008. - №2, - С. 99-102.</p> <p>Щербань М. Роль Іоанна Златоуста в історії християнства: богословський аспект // Актуальні питання релігієзнавчої та богословської думки: Колект. монографія / За ред. В.О. Балуха. - Чернівці: Чернівецький нац. ун-т, 2010 - 248 с., с. 18-38.</p> <p>Щербань М., Глинський Я. Інституційне оформлення протестантизму на українських землях у його ранніх проявах // Суспільні детермінанти взаємодій у міжконфесійному просторі України: теорія і практика (до 500-річчя Реформації): матеріали Міжн. наук.-практ. відео-конф. 18-19 травня 2017 року / за заг. ред. проф. Докаша В.І. - Чернівці: Чернівецький нац. ун-т, - С.175-182.</p> <p>Щербань М., прот. Соціальний концепт у Православ'ї: спроба філософсько-богословської рефлексії // Релігія і філософія: генеза взаємовпливів: Збірник матеріалів Міжнародної наукової конференції "VI Християнські постові читання" - Львів, ЛПБА ПЦУ, 2019, - С. 66-68.</p> <p>Щербань М., доц. Православна культура: традиційність і догматизм на тлі актуальних викликів сьогодення // Феномен культури у гуманітарному дискурсі: Монографія / за заг. наук. ред. проф., член-кор. НАПН України Балуха В.О. - Чернівці: Чернівец. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2020, - С. 283-291.</p> <p>Щербань М., прот. Акредитация освітніх програм зі спеціальності 041 "Богослов'я" першого (бакалаврського) та другого (магістерського) рівнів вищої освіти: виклики та перспективи // Українські духовні школи: історично-інтелектуальний вимір. - Львів: ЛПБА ПЦУ, 2021, - С. 48-50.</p>	
--	--	--	--	--	--	--

Члени проектної групи						
Лагодич Микола Миколайович	доцент кафедри філософії та культурології Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича	Київська духовна семінарія, 1996 р. магістр богослов'я, Чернівецький національний університет ім. Юрія Федьковича, 2006 р, Релігієзнавство, релігієзнавець, викладач філософсько-релігієзнавчих дисциплін	кандидат наук з богослов'я (041 – Богослов'я, „Церковна політика радянського уряду на Галичині у період 1945-65 рр."), кандидат історичних наук (09.00.11 – Релігієзнавство, «Специфіка функціонування структур Української греко-католицької та Руської православної церков у Східній Галичині в умовах радянської моделі державно-церковних відносин (1945-1965 рр.)», доцент кафедри церковної історії КПБА УПЦ КП	22	Канонічне право : навч. посіб. / Чернів. нац. ун-т [та ін.]; уклад. свящ. М. Лагодич. – Чернівці : ЧНУ, 2010. – 400 с. Лагодич М. свящ. Богослужбова практика [Текст]: навчально-методичні рекомендації / укл. свящ. М. Лагодич. – Чернівці: Чернівецький нац. ун-т, 2009. – 92 с. Історія Помісних Православних Церков: навчально-методичні рекомендації. – Ч. 1 – Диптихальні Церкви / укл.: доц. прот. М. Щербань, прот. М. Марусяк, свящ. М. Лагодич. – Чернівці: Чернівецький нац. ун-т, 2009. – 112 с. Лагодич М. Духовна освіта в Україні: сучасний стан і перспективи// Актуальні питання релігієзнавчої та богословської думки: Колект. монографія / За ред. В.О. Балуха. – Чернівці: Чернівецький нац. ун-т, 2010 – С. 229-246. Лагодич М. Приватні навчальні заклади в системі неперервної релігійної освіти: регіональний досвід та специфіка / Лагодич Микола // Світоглядно-ціннісне самовизначення людини. Толерантність: соціально-сміслові варіації та євроінтеграційний контекст. Матеріали IV Міжнародної науково-практичної конференції молодих науковців (8-9 травня 2015 року). – Чернівці: Чернівецький національний університет, 2015. – С. 237-257. Лагодич М. Релігійна освіта в сучасній Україні: стан, тенденції та виклики // Аксіосфера освіти: історичні тенденції та пріоритети сьогодення: колективна монографія / за ред. член-кореспондента НАПН України В. О. Балуха. – Чернівці: Чернівецький нац. ун-т, 2018. – С. 197-203. Лагодич М., Гавриїл Костельник: богослов та філософ / Микола Лагодич // Філософсько-богословська спадщина мислителів XVII-XX ст.: колективна монографія. –Чернівці: Чернівецький нац. ун-т, 2013. - С. 78-91.	Національний педагогічний університет ім. М.П. Драгоманова, довідка про проходження підвищення кваліфікації від 1.11.2019 р.

				<p>Лагодич М. Формування та діяльність єпархій Російської Православної Церкви у Західній Україні (1945-65 рр.) / Лагодич Микола // Українське православ'я у контексті вітчизняної історії та суспільних трансформацій (пам'яті митрополитів Василя Липківського та Іоанна (Боднарчука)): Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції (27-28 листопада 2014., м. Тернопіль) / за заг. ред. д. істор. н. Е Бистрицька (гол. ред.), д. істор. н. І. Зуляк, д. філос. н. О. Саган, д. філос. н. Л. Филипович. – Тернопіль-Київ, 2014. – С.95-101.</p> <p>Лагодич М. М. прот. Православна періодика в повоєнній Галичині / прот. Миколай Лагодич // «Суспільні науки: історія, сучасний стан та перспективи досліджень»: Матеріали міжнародної науково-практичної конференції (м. Львів, 18–19 липня 2014 року). – Львів: ГО «Львівська фундація суспільних наук», 2014. – С. 19-23.</p> <p>Лагодич М. Міжконфесійний конфлікт навколо монастиря в Уйковіцах: історична ретроспектива // Міжконфесійні конфлікти у трансформаційних регіонах: історична ретроспектива та виклики сучасності. Толерантність в історичному і міжкультурному вимірах. – Чернівці: Чернівецький нац. ун-т, 2016. – С. 63-70.</p> <p>Brodestkyi, Oleksandr; Horokholinska, Iryna; and Lahodych, Mykola (2020) "Ukraine Orthodoxy Autocephaly: Social and Value Challenges," Occasional Papers on Religion in Eastern Europe: Vol. 40 : Iss. 9 , Article 3.</p> <p>Лагодич М. Донікейські джерела церковного права / Микола Лагодич // Феномен релігії у творах античних та середньовічних мислителів : Колективна монографія / За ред. член-кор. НАПН України В.О. Балуха. – Чернівці : Чернівецький нац. ун-т, 2012. – С. 78-91.</p> <p>Лагодич М. прот. Гомілія як сакраментальний акт: практика виголошення під час літургії / Микола Лагодич // Богословський вісник. – Чернівці, 2019. –</p>
--	--	--	--	--

					<p>№ 19. – С. 57-61;</p> <p>Лагодич М. прот. Практичне поєднання сповіді та причастя: історична ретроспектива та сучасний стан / Микола Лагодич // Український православний вісник Помісна Церква. – К., 2020. – № 11(15). – С. 38-49.</p> <p>Лагодич М. Сакральне в культурі: євхаристичне життя християнина у період Великого посту // Феномен культури у гуманітарному дискурсі: монографія / за заг. наук. ред. проф., член-кор. НАПН України В.О. Балуха. Чернівці : Чернівецький нац. ун-т, 2020. – С. 292-309.</p> <p>Науковий керівник магістерських робіт студентів, а також підготовки тез студентами ОП «Богослов'я» до матеріалів студентської наукової конференції Чернівецького національного університету ім. Ю. Федьковича</p> <p>Лагодич М. прот., Чернецький М. Стан УАПЦ після II-го Всеукраїнського Православного Церковного Собору / Микола Лагодич, Михайло Чернецький // Богословський вісник. – Чернівці, 2019. – № 19. – С. 62-78;</p> <p>Лагодич М. прот., Любунь А. прот. Боротьба Арсена Річинського за українізацію Православної Церкви на Волині та її автокефалію в міжвоєнний період XX ст. / Микола Лагодич, Андрій Любунь // Богословський вісник. – Чернівці, 2019. – № 20. – С. 38-49.</p>	
Горохолінська Ірина Володимирівна	Доцентка кафедри філософії та культурології Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича	Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича, 2008 р., магістр Релігієзнавства	<p>Докторка філософських наук, 09.00.11 – релігієзнавство та 09.00.14 – богослов'я,</p> <p>Дисертація «Демаркація секулярного\постсекулярного в сучасній релігійності: філософський та богословський дискурси»</p>	15	<p><i>Науково-дослідна робота за напрямком:</i> Керівниця, головна наукова співробітниця наукової теми «Соціальна функціональність релігії в умовах масштабних небезпек: ідейно-теоретичний та практичний виміри» (2021-2023 рр. реалізації) Учасниця програми «Діалог» Центру міжрелігійного та міжконфесійного діалогу «ЛІБЕРТАС» (червень-жовтень 2021 р.) <i>Публікації:</i> WoS Brodestkyi, Oleksandr; Horokholinska, Iryna; and</p>	University Of Vilnius (Vilnius, Lithuania), «Moral problems of modern culture», (180-hours, 6 ECTS credits), May 26, 2021

					<p>Lahodych, Mykola (2020) "Ukraine Orthodoxy Autocephaly: Social and Value Challenges," <i>Occasional Papers on Religion in Eastern Europe</i>: Vol. 40 : Iss. 9 , Article 3. Available at: https://digitalcommons.georgefox.edu/ree/vol40/iss9/3</p> <p><i>Монографії</i></p> <p>Горохолінська І.В. Постсекулярність: богословські та філософські інтенції сучасної релігійності. – Чернівці: Черн. нац. ун-т, 2019. – 424 с.</p> <p>Горохолінська І. Основні моделі функціонування релігійної освіти у Європі: соціально-політичний та аксіологічний аспекти // Аксіосфера освіти: історичні тенденції та пріоритети сьогодення : колект. монографія / за наук. ред. член-кор. НАПН України В.О. Балуха. – Чернівці : Чернівецький нац. ун-т, 2018. – С. 179-187.</p> <p>Горохолінська І. Релігійна толерантність та релігійна віра у контексті ціннісних викликів сучасності // Суспільно-культурні трансформації етноконфесійних взаємин: історія, динаміка, тенденції : колект. монографія / за наук. ред. член-кор. НАПН України В.О. Балуха. – Чернівці : Чернівецький нац. ун-т, 2017. – С.123-132.</p> <p>Державно-церковні відносини та форми взаємодії церков з громадянським суспільством // Світоглядно-ціннісне самовизначення людини: толерантність в історичному і міжкультурному вимірах: колект. монографія / за наук. ред. член-кор. НАПН України В.О. Балуха. – Чернівці: Чернівецький національний університет, 2015. – С. 170-182.</p> <p><i>Закордонні публікації (в т.ч. Index Copernicus)</i></p> <p>Горохолінська І. Секулярне/постсекулярне в контексті облаштування релігійної освіти в Європі // Власть и Общество (Теория, История, Практика). – 2019. – № 2 (50) – Тбилиси, Грузия. – С. 101-112.</p> <p>Горохолинская И.В. Теология в секулярной системе образования: методологические координаты трансформаций // <i>Modern Science – Moderní věda</i> . – 2017. – № 5. – Praha. – Česká republika, Nemoros. – С. 89-96.</p> <p><i>Українські фахові журнали (в т.ч. Index Copernicus)</i></p>
--	--	--	--	--	--

					<p>Horokholinska I. Moral challenges of Ukrainian post-secular society: social and value worth of tolerance // Skhid. Analytic and informative journal. – № 3 (161). – May-June 2019. – Pp. 78-84.</p> <p>Горохолінська І. Церква у віртуальному просторі: місія та форми проповіді в умовах постмодерну (на прикладі ПЦУ) // Освітній дискурс. – Випуск 14 (6): Філософські науки. – К., 2019. – С. 96-107.</p> <p>Горохолінська І. Специфіка християнської есхатології та секулярні футурологічні візії щодо майбутнього людства та релігії // Релігія та Соціум. Міжнародний часопис. – Чернівці: Чернівецький нац. унт, 2019. – № 1-2 (33-34). – С. 133-141.</p> <p>Горохолінська І. Після секуляризації: візії трансформації європейських цінностей (за ідеями Івана Павла II) // Практична філософія: Науковий журнал. Випуск 1/2018. – К.: Центр практичної філософії, ПАРАПАН, 2018. – С. 123-128.</p> <p>Горохолінська І. Трансформація еkleзіально-ціннісної свідомості сучасних християнських спільнот: діалектика секуляризації і фундаменталізації // Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України. Серія «Гуманітарні студії» / ред. кол.: С. М. Николаєнко (відп. ред.) та ін. – К.: НУБіП України, 2018. – Вип. 280. – С. 140-147.</p> <p>Горохолінська І. Постсекулярні пошуки Бога: художні альянзи теодицеї (за твором Вільяма Пола Янга «Хижа») // Релігія та Соціум. Міжнародний часопис. – Чернівці: Чернівецький нац. унт, 2017. – № 3-4 (27-28). – С. 123-128</p> <p>Горохолінська І. Раціоналізація змісту віри: досвід нового часу і тенденції глобалізації та євроінтеграції // Труди Київської Духовної Академії: богословсько-історичний збірник Київської православної богословської академії Української Православної Церкви Київського Патріархату / ред. кол.: митр. Переяслав-Хмельницький і Білоцерківський Епіфаній (Думенко) (гол.ред.) [та ін.]. – К., 2014. – №14. – С. 171-180.</p>	
--	--	--	--	--	---	--

Під час внесення змін до ОП було враховано вимоги Стандарту вищої освіти першого (бакалаврського) рівня, галузь знань 04 богослов'я, спеціальність 041 богослов'я (Затвердженого та введеного в дію наказом Міністерства освіти і науки України від 30.12.2021 р. № 1483) та рекомендації, надані Експертною групою під час акредитації попередньої редакції програми (2020 р.).

Частково було **використано** інформацію з освітніх програм першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 041 богослов'я, що реалізуються у таких закладах освіти:

- Київська православна богословська академія (розробники – Чокалюк Святослав Михайлович, кандидат наук з богослов'я, професор, завідувач кафедри церковно-історичних та практичних дисциплін – керівник проектної групи, гарант освітньої програми; протоієрей Олександр Миколайович Трофимлюк, доктор наук з богослов'я, професор, ректор; протоієрей Ярослав Романович Романчук, кандидат наук з богослов'я, доцент, завідувач кафедри богослов'я та філологічних дисциплін; Бакка Тамара Володимирівна, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри церковно-історичних і практичних дисциплін).
- Волинська православна богословська академія (розробники – протоієрей Володимир Анатолійович Вакін – кандидат богословських наук, доцент, ректор ВПБА, професор кафедри практичних дисциплін, протоієрей Володимир Миколайович Лозовицький, декан богословського факультету ВПБА, професор кафедри Священного Писання та Богослов'я ВПБА (гарант освітньої програми), протоієрей Микола Васильович Цап'юк – кандидат богословських наук, доцент, завідувач кафедри Священного Писання та Богослов'я ВПБА, священник Олександр Вікторович Хорошко – завідувач, доцент кафедри практичних дисциплін ВПБА, священник Корнелій Олегович Хрущ, кандидат богословських наук, секретар Вченої Ради, доцент кафедри Священного Писання та Богослов'я ВПБА)

Рецензії-відгуки зовнішніх стейкхолдерів:

1. Архієпископа ГЕРМАНА (Семанчука П. С.) – керуючого Чернівецько-Хотинською єпархією ПЦУ;
2. Протоієрея Володимира Вакіна – ректора Волинської православної богословської академії;
3. Гірмана Юрія – директора Благодійного фонду «Ukrainian lifes metter».

1. Профіль освітньої програми зі спеціальності № 041 "Богослов'я"

1 – Загальна інформація	
Повна назва вищого навчального закладу та структурного підрозділу	Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича, філологічний факультет, кафедра філософії та культурології
Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу	Перший (бакалаврський) рівень Бакалавр богослов'я
Офіційна назва освітньої програми	Освітня програма зі спеціальності 041 Богослов'я
Тип диплому та обсяг освітньої програми	Диплом бакалавра, одиничний, 240 кредитів ЄКТС, термін навчання 3 роки 10 місяців
Наявність акредитації	Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти, сертифікат про акредитацію освітньої програми №587, строк дії до 01.07.2026 р.
Цикл/рівень	НРК України – 6 рівень, FQ-EHEA – перший цикл, EQF-LLL – 6 рівень
Передумови	Документ про повну загальну освіту/документ про професійну (професійно-технічну) освіту/документ про фахову передвищу освіту
Мова(и) викладання	Українська
Термін дії освітньої програми	2023-2027 рр.
Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньої програми	https://drive.google.com/file/d/1H80WYalzhqV3ou1e2nar5THpcEPMJJup/view
2 – Мета освітньої програми	
Забезпечити підготовку висококваліфікованих фахівців в галузі знань 04 богослов'я за спеціальністю 041 богослов'я, здатних розв'язувати комплексні завдання у сфері професійної діяльності.	
3 - Характеристика освітньої програми	
Предметна область (галузь знань, спеціальність, спеціалізація (за наявності))	<i>Галузь знань:</i> 04 – богослов'я. <i>Спеціальність:</i> 041 – богослов'я. <i>Об'єкт вивчення та професійної діяльності бакалавра богослов'я:</i> 1) Святе Письмо в історичному процесі формування його канону, передаванні тексту й інтерпретації змісту; 2) богословська думка в її історичному розвитку й сучасному стані в теоретичному, систематичному та практичному аспектах; 3) духовно-моральні засади, на яких ґрунтується приватна та публічна діяльність людини; 4) феномен релігії, його вплив на соціум, політику і культуру; 5) богослужбова (літургійна) та духовна (молитовна) практика Православної Церкви.
Орієнтація освітньої програми	Освітньо-професійна програма, академічна. Програма ґрунтується на сучасних підходах у богословській освіті. Зокрема, передбачає вивчення засадничих аспектів у галузі знань «Богослов'я».
Основний фокус освітньої програми та спеціалізації	Програма фокусує увагу здобувачів освіти на комплексному огляді богословського знання в історико-систематичному аспекті. Водночас, ОП надає можливість формування компетентностей, що сприяють реалізації на практиці отриманих знань та умінь.

	<i>Ключові слова:</i> богослов'я, релігія, церква, богослужіння, віровчення, історія церкви, конфесія, релігійна етика та ін.
Особливості програми	Освітньо-професійна програма є практично орієнтованою й багатопрофільною з можливістю формування індивідуальної освітньої траєкторії.
4 – Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	
Придатність до працевлаштування	Випускники ОП можуть займати первинні посади відповідно до національного класифікатора України «Класифікатор професій» ДК 003:2010, а саме: 2460 – професіонали в галузі релігії 2460 – священнослужитель 2460 – капелан, місіонер, пастор, пресвітер 3340 – асистент богослова 3340 – катехит 3480 – допоміжний персонал релігійних організацій, який не має духовного сану 3480 – диякон (служитель), регент, релігійний проповідник (євангеліст, благовісник)
Подальше навчання	Бакалавр богослов'я може продовжувати освіту на другому (магістерському) рівні вищої освіти та набуття додаткових кваліфікацій в системі післядипломної освіти.
5 – Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	Студентоцентроване навчання, самонавчання, проблемноорієнтоване навчання, що охоплює такі організаційні форми: колективне та інтегративне навчання тощо; технології навчання: пасивні (пояснювально-ілюстративні), активні (проблемні, інтерактивні, проектні, інформаційно-комп'ютерні саморозвиваючі, позиційне та контекстне навчання, технологія співпраці) і т.д. Форми освітнього процесу: лекції, семінари, практичні заняття, самостійна робота на базі електронного навчання (платформа Moodle).
Оцінювання	<i>Види контролю:</i> поточний, тематичний, періодичний, підсумковий, самоконтроль. <i>Поточний</i> контроль включає: - тестування – така форма контролю дозволяє перевірити підготовку студентів до кожного заняття; - творчі завдання – проводиться з метою формування вмінь і навичок у здобувачів практичного спрямування, формування сучасного наукового мислення, вміння приймати відповідальні та ефективні рішення; - самостійна робота – така форма контролю дозволяє виявити вміння чітко, логічно і послідовно відповідати на поставлені запитання, вміння працювати самостійно; - індивідуальна науково-дослідна робота студентів (презентації дослідно-проектних робіт, звіти про розробку комплексних консультативних проектів, звіти про практику, письмові есе, контрольні роботи, курсові роботи) – здійснюється впродовж семестру з метою отримання практичних навичок та умінь щодо використання та опрацювання наукових джерел, написання статей, тез, розробка презентаційного матеріалу, використання теоретичних та емпіричних методів дослідження. <i>Підсумковий</i> контроль проводиться у формі іспиту/ заліку, що спрямований на перевірку знань студентів.

	<p>- форми контролю: усне та письмове опитування, тестовий контроль, захист індивідуальних робіт, доповіді на семінарських заняттях, есе; підсумкова атестація – захист курсової роботи та комплексний іспит зі спеціальності.</p> <p>- оцінювання навчальних досягнень студентів здійснюється за національною 4-бальною шкалою («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»); 2-рівневою шкалою («зараховано» / «незараховано»); 100-бальною міжнародною шкалою, де А (100-90 балів) – «відмінно»/ «зараховано»; В (89-80 балів) – «добре» / «зараховано»; С (79-70 балів) – «добре» / «зараховано»; D (69-60 балів) – «задовільно» / «зараховано»; Е (59-50 балів) – «задовільно» / «зараховано»; Fx (49-35 балів) – «незадовільно» / «не зараховано»; F (34-1 бал) – «незадовільно» / «не зараховано»</p>
6 – Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі в галузі богослов'я.
Загальні компетентності (ЗК)	<p>ЗК 01. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.</p> <p>ЗК 02. Здатність зберігати та примножувати духовні, моральні, культурні, освітні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.</p> <p>ЗК 03. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.</p> <p>ЗК 04. Здатність спілкуватися іноземною мовою (за професійним спрямуванням).</p> <p>ЗК 05. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</p> <p>ЗК 06. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.</p> <p>ЗК 07. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.</p> <p>ЗК 08. Здатність працювати автономно.</p> <p>ЗК 09. Здатність працювати в команді.</p>
Спеціальні (фахові) компетентності спеціальності (СК)	<p>СК 01. Здатність здійснювати аналіз текстів Святого Письма, священних текстів та богословської літератури із застосуванням методів богослов'я та інших наук.</p> <p>СК 02. Здатність визначати взаємодії та взаємозв'язки між богословськими традиціями, оцінювати суспільну і культурну роль богослов'я в історичному та сучасному контекстах.</p> <p>СК 03. Здатність аналізувати й характеризувати усталені та нові богословські традиції, богослужбові та релігійноправові практики.</p> <p>СК 04. Здатність осмислювати актуальні проблеми в галузі богослов'я та визначати шляхи їх розв'язання.</p> <p>СК 05. Здатність застосовувати богословські знання в професійній діяльності та суспільному житті відповідно до віроповчальних та морально-етичних засад і принципів.</p> <p>СК 06. Здатність розпочинати і проводити діалог із виразниками різних богословських традицій та представниками суспільства.</p>

	<p>СК 07. Здатність вести просвітницьку діяльність в галузі богослов'я.</p> <p>СК 08. Здатність проводити консультативну і експертноаналітичну діяльність в галузі богослов'я.</p> <p>СК 09. Здатність організовувати представницько-посередницьку діяльність в галузі богослов'я.</p> <p>СК 10. Здатність застосовувати богословські знання та навички в практичній богослужбовій і позабогослужбовій діяльності.</p>
--	--

7 – Програмні результати навчання

- ПРН 1. Застосовувати норми та стилі літературної української мови у спілкуванні і практичній діяльності.
- ПРН2. Спілкуватися з професійних питань державною та іноземною мовами.
- ПРН3. Набути навичок осмислення богословських питань у контексті викликів сучасності.
- ПРН4. Аналізувати інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, інтерпретувати, впорядковувати, класифікувати й систематизувати інформацію.
- ПРН5. Використовувати сучасні технології, зокрема цифрові, для розв'язання складних спеціалізованих задач і проблем професійної діяльності.
- ПРН6. Мати концептуальні знання гуманітарних та соціальних наук, необхідні для критичного осмислення теорій, принципів, методів і понять у сфері богослов'я.
- ПРН7. Аналізувати історію виникнення, основні етапи формування, структуру та принципи тлумачення Святого Письма та інших священних текстів в історичному, соціальному, філологічному, канонічному і культурному контекстах.
- ПРН8. Розуміти взаємозв'язки богословських традицій та їх роль в історичному і сучасному контексті.
- ПРН9. Розуміти специфіку усталених та нових богослужбових (літургійних), духовних (молитовних) та релігійно-правових практик богословських традицій.
- ПРН10. Аналізувати першоджерела та наукові праці, визначальні для оформлення богословських традицій.
- ПРН11. Здійснювати професійну і суспільну діяльність відповідно до моральноетичних засад і принципів.
- ПРН12. Застосовувати усні, письмові і візуальні способи передачі інформації.
- ПРН13. Пояснювати основи, принципи і методи богослов'я та застосовувати їх у практичній діяльності.
- ПРН14. Вміти презентувати богословську думку в межах представницької і посередницької діяльності.
- ПРН15. Вміти звершувати та/або співзвершувати богослужіння, таїнства, молитви, обряди (відповідно до конфесійних особливостей), провадити професійну позабогослужбову діяльність.
- ПРН16. Приймати ефективні рішення у непередбачуваних робочих контекстах розробляти та реалізовувати проекти у галузі богослов'я, державно-церковних відносин, освіти, організовувати та керувати професійним розвитком осіб та груп.

8 – Ресурсне забезпечення реалізації програми

Кадрове забезпечення	<p>Освітній процес за ОПП забезпечують науково-педагогічні працівники Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича. Випускаючою кафедрою є кафедра філософії та культурології філологічного факультету, де працюють гарант і члени робочої групи ОПП, викладаючи значну частину як обов'язкових, так і вибіркового освітніх компонент програми. Значну частину обов'язкових освітніх компонент забезпечують науково-педагогічні працівники філологічного факультету, зокрема, кафедр: історії та культури української мови; румунської та класичної філології, журналістики; та кафедр інших факультетів, зокрема: кафедри іноземних мов для гуманітарних факультетів, теорії права і прав людини, історії України, прикладної математики та інформаційних технологій.</p> <p>Передбачено залучення до освітнього процесу (у різних формах) фахівців-практиків та експертів галузі.</p>
-----------------------------	---

	Освітній процес на ОПП забезпечують 2 доктори наук, професори, 3 доктори наук, доценти, 9 кандидатів наук, доцентів, 1 кандидат наук, асистент. Гарант ОПП, члени робочої групи та викладацький склад, який забезпечує її реалізацію, відповідає визначеним Ліцензійним умовам провадження освітньої діяльності закладів вищої освіти.
Матеріально-технічне забезпечення	ОПП забезпечується матеріально-технічною базою Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича.
Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	Інструменти та обладнання: сучасні інформаційно-комунікативні технології, інформаційні ресурси, спеціальні програмні продукти та бази даних, що застосовуються у професійній діяльності. Модульне середовище навчання MOODLE. Поштовий сервер з доменним ім'ям @chnu.edu.ua, офіційний сайт ЗВО і його структурних підрозділів, зокрема кафедри філософії та культурології, де розміщується актуальна інформація по ОПП. Кожен ОК забезпечено навчально-методичними матеріалами, передусім силабусами. Перевірка на плагіат курсових робіт здобувачів здійснюється через систему Unicheck. Доступ до інформаційних ресурсів через фонди бібліотеки і зарубіжних баз даних.
9 – Академічна мобільність	
Національна кредитна мобільність	Згідно Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність здобувачів вищої освіти Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича (протокол No 6 від 30.06.2020 р.), Положення про взаємодію формальної та неформальної освіти, визнання результатів навчання (здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти, в системі формальної освіти) у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича (протокол No 10 від 28.10.2019 р.)
Міжнародна кредитна мобільність	Згідно Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність здобувачів вищої освіти Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича (протокол No 6 від 30.06.2020 р.) Навчання в рамках програм академічної мобільності ERASMUS MUNDUS (6 – 10 місяців) та ERASMUS+ KA1.
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	Освітня програма дає можливість для навчання іноземних здобувачів вищої освіти

2. Перелік компонент освітньо-професійної/наукової програми та їх логічна послідовність

а. Перелік компонент ОП

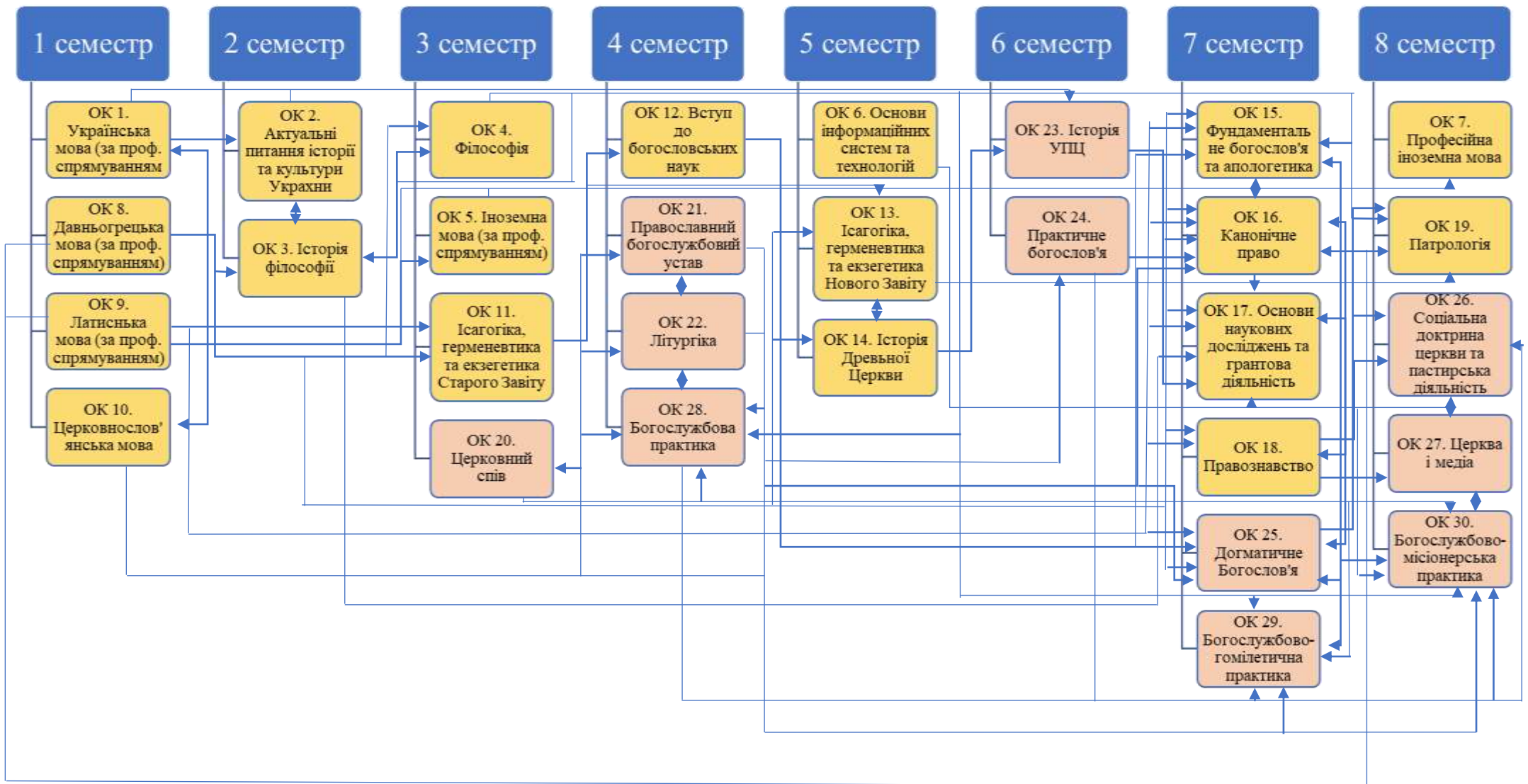
Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумк. контролю
1	2	3	4
Обов'язкові компоненти ОП (цикл загальної підготовки)			
ОК 1.	Українська мова (за проф. спрямуванням)	3	Іспит
ОК 2.	Актуальні питання історії та культури України	4	Іспит
ОК 3.	Історія філософії	3	Іспит
ОК 4.	Філософія	4	Іспит
ОК 5.	Іноземна мова (за проф. спрямуванням)	6	Іспит
ОК 6.	Основи інформаційних систем та технологій	3	Іспит
ОК 7.	Професійна іноземна мова	3	Залік
ОК 8.	Давньогрецька мова (за професійним спрямуванням)	5	Іспит

ОК 9.	Латинська мова (за професійним спрямуванням)	5	Іспит
ОК 10.	Церковнослов'янська мова	5	Іспит
ОК 11.	Ісагогіка, герменевтика та екзегетика Старого Завіту	13	Іспит
ОК 12.	Вступ до богословських наук	6	Іспит
ОК13.	Ісагогіка, герменевтика та екзегетика Нового Завіту	13	Іспит
ОК 14.	Історія Древньої Церкви	7	Іспит
ОК 15.	Фундаментальне богослов'я та апологетика	4	Іспит
ОК 16.	Канонічне право	5	Іспит
ОК 17.	Основи наукових досліджень та грантова діяльність	3	Іспит
ОК 18.	Правознавство	3	Іспит
ОК 19.	Патрологія	7	Іспит
Обов'язкові компоненти ОП (цикл професійної підготовки)			
ОК 20.	Церковний спів	9	Іспит
ОК 21.	Православний богослужбовий устав	12	Іспит
ОК 22.	Літургіка	6	Іспит
ОК 23.	Історія УПЦ	7	Іспит
ОК 24.	Практичне богослов'я	5	Іспит
ОК 25.	Догматичне богослов'я	11	Іспит
ОК 26.	Соціальна доктрина Церкви та пастирська діяльність	9	Іспит
ОК 27.	Церква і медіа	3	Іспит
ОК 28.	Богослужбова практика	8	Залік
ОК 29.	Богослужбово-гомілетична практика	6	Залік
ОК 30.	Богослужбово-місіонерська практика	2	Залік
Загальний обсяг обов'язкових компонентів:		180	
Вибіркові компоненти ОП (цикл загальної підготовки)			
ВБ 1.	Фізичне виховання за видами спорту / Історія науки і техніки / Вибіркова дисципліна кафедри філософії та культурології	3	Залік
ВБ 2.	Основи економічних теорій / Вибіркова дисципліна із ЗУП	3	Залік
ВБ 3.	Громадське здоров'я та медицина порятунку / Вибіркова дисципліна із ЗУП	3	Залік
ВБ 4.	Історія Помісних Православних Церков / Вибіркова дисципліна із ЗУП	3	Залік
ВБ 5.	Історія Давніх Східних Церков / Вибіркова дисципліна із ЗУП	3	Залік
ВБ 6.	Історія та віровчення РКЦ / Православний етикет / Вибіркова дисципліна із ЗУП	3	Залік
ВБ 7.	Психологія / Соціальна психологія / Вибіркова дисципліна із ЗУП	3	Залік
ВБ 8.	Історія та віровчення Протестантизму / Румунська мова / Вибіркова дисципліна із ЗУП	3	Залік
ВБ 9.	Філософія культури / Вибіркова дисципліна із ЗУП	3	Залік
ВБ 10.	Військова підготовка *		
* Дисципліна долучена до ОП відповідно до Порядку проведення військової підготовки громадян України за програмою підготовки офіцерів запасу, затвердженої Постановою Кабінету Міністрів України від 01 лютого 2012 року № 48 обсягом 870 годин (27 кредитів).			
Вибіркові компоненти ОП (цикл професійної підготовки)			
ВБ 11.	Сольфеджіо / Вибіркова дисципліна кафедри філософії та культурології	3	Залік
ВБ 12.	Церковне читання / Церковне мистецтво / Вибіркова дисципліна ЗУП	3	Залік
ВБ 13.	Основи бухгалтерського обліку в релігійних організаціях / Сучасна грецька мова (початковий рівень) / Вибіркова	3	Залік

	дисципліна із ЗУП		
ВБ 14.	Релігієзнавство / Вибіркова дисципліна із ЗУП	3	Залік
ВБ 15.	Фізичне виховання / Демократія: від теорії до практики / Вибіркова дисципліна із ЗУП	3	Залік
ВБ 16.	Риторика / Вибіркова дисципліна із ЗУП	3	Залік
ВБ 17.	Гомілетика / Вибіркова дисципліна із ЗУП	3	Залік
ВБ 18.	Релігійна педагогіка з основами педагогічної майстерності / Вибіркова дисципліна із ЗУП	3	Залік
ВБ 19.	Медіакультура / Основи релігійної дидактики / Вибіркова дисципліна із ЗУП	3	Залік
ВБ 20.	Методика викладання суспільствознавчих дисциплін / Релігійна журналістика / Вибіркова дисципліна із ЗУП	3	Залік
ВБ 21.	Сучасна грецька мова (розмовний рівень) / Вибіркова дисципліна із ЗУП	3	Залік
Загальний обсяг вибірових компонент:		60	
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ		240	

2.2. Структурно-логічна схема ОП

- Цикл загальної підготовки
- Цикл професійної підготовки

3. Форма атестації здобувачів вищої освіти

Атестація здобувачів, які навчаються у закладі вищої освіти, здійснюється на основі аналізу успішності навчання, оцінювання якості вирішення випускниками задач соціальної та професійної діяльності, рівня сформованості програмних компетенцій та програмних результатів.

Підсумкова атестація здобувачів здійснюється у формі єдиного комплексного кваліфікаційного іспиту зі спеціальності. Атестаційний іспит перевіряє досягнення обов'язкових результатів навчання, визначених освітньою програмою. Складання іспиту відбувається прилюдно на засіданні екзаменаційної комісії.

4. Матриця відповідності програмних компетентностей компонентам освітньої програми

	OK 1	OK 2	OK 3	OK 4	OK 5	OK 6	OK 7	OK 8	OK 9	OK 10	OK 11	OK 12	OK 13	OK 14	OK 15	OK 16	OK 17	OK 18	OK 19	OK 20	OK 21	OK 22	OK 23	OK 24	OK 25	OK 26	OK 27	OK 28	OK 29	OK 30
ЗК1		+	+	+											+	+		+					+	+		+	+			
ЗК2		+	+	+		+					+	+	+	+	+	+			+				+	+	+	+	+			+
ЗК3	+																+										+	+	+	+
ЗК4					+	+	+	+	+								+										+			
ЗК5		+	+	+	+	+	+				+	+	+	+	+	+	+	+		+	+			+		+	+	+	+	+
ЗК6	+	+	+	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ЗК7				+	+	+											+										+			
ЗК8	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+		+		+	+	+	+	+
ЗК9		+		+	+	+	+	+	+	+						+	+			+	+	+		+		+	+	+	+	+
СК1	+		+	+	+		+	+	+	+	+	+	+		+	+					+	+			+	+				
СК2		+	+	+	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+		+	+		+	+	+		+	+	+			+
СК3			+	+	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+			+		+	+	+	+		+	+			+
СК4		+		+			+				+	+	+		+	+		+			+	+	+	+		+	+			+
СК5			+	+		+				+	+	+	+		+	+	+	+		+	+	+		+	+	+	+	+	+	+
СК6	+	+	+	+	+		+				+	+	+	+	+	+		+	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
СК7	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
СК8	+	+	+	+	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
СК9	+			+	+	+	+				+	+	+	+	+	+	+	+	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
СК10	+			+	+					+	+	+	+			+			+	+	+	+		+	+		+	+	+	+

**5. Матриця забезпечення програмних результатів навчання (ПРН)
відповідними компонентами освітньої програми**

	ОК 1	ОК 2	ОК 3	ОК 4	ОК 5	ОК 6	ОК 7	ОК 8	ОК 9	ОК 10	ОК 11	ОК 12	ОК 13	ОК 14	ОК 15	ОК 16	ОК 17	ОК 18	ОК 19	ОК 20	ОК 21	ОК 22	ОК 23	ОК 24	ОК 25	ОК 26	ОК 27	ОК 28	ОК 29	ОК 30	
ПРН1	+									+							+											+			
ПРН2	+				+		+	+	+								+	+										+			
ПРН3			+	+		+		+	+	+	+	+	+		+	+		+	+		+	+	+	+	+	+	+		+	+	
ПРН4		+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ПРН5					+	+	+										+	+	+					+			+				
ПРН6	+	+	+	+	+		+	+	+	+				+		+	+	+					+	+		+					
ПРН7			+					+	+	+	+	+	+		+			+		+	+			+	+			+	+		
ПРН8		+	+	+				+	+	+		+		+	+	+			+		+	+	+		+	+	+				
ПРН9			+					+	+	+	+	+	+		+	+			+	+	+	+		+		+		+	+	+	
ПРН10	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+		+	+	+		+						
ПРН11	+				+		+					+			+	+		+		+	+	+		+		+	+	+	+	+	
ПРН12	+					+	+										+	+		+	+	+		+			+				
ПРН13			+	+				+	+	+	+	+	+		+	+			+	+	+	+		+	+	+	+	+	+	+	
ПРН14	+	+		+	+	+	+	+	+		+	+	+		+		+		+		+	+		+	+	+	+			+	
ПРН15										+	+	+	+						+	+	+	+		+		+	+	+	+	+	
ПРН16	+			+			+					+			+		+	+						+		+	+			+	